

Familie Baltussen

In vijf jaar tijd steeg de levensproductie op het bedrijf van Willy en Petra Baltussen met tienduizend kilo melk per koe. Een kwestie van de puntjes op de i zetten.

Levensproductie per aanwezig dier:	33.000 kg
Levensproductie bij afvoer:	40.000 kg
Melkproductie:	900.000 kg
Aantal koeien:	90
Aantal stuks jongvee:	60
Grond:	35 ha
Rollend jaargemiddelde:	9988 4,20 3,50

Willy en Petra Baltussen

Automatische klimaatregulatie houdt voer langer smakelijk

Voerefficiëntie op stal hoger dan in de wei

Baltussen vult elke twee weken de boxen bij met een mengsel van kalk en gerstestro

Willy Baltussen hekelt het imago van wegwerpkoeien

Zuinig zijn op oude koeien

Hij heeft moeite om een koe af te voeren vanwege een tijdelijk probleem. Willy Baltussen is zuinig op zijn oude koeien en dat betaalt zich terug. In vijf jaar tijd steeg de levensproductie bij afvoer met tienduizend kilo melk per koe.

tekst **Tijmen van Zessen**

De koeien van Willy Baltussen genieten zichtbaar van een verse portie ruwvoer. Andere liggen gemoedelijk te herkauwen in de met een mengsel van kalk en stro gevulde diepstrooiselboxen. 'Als je oude koeien wilt houden, moet je met diepstrooiselboxen werken. Niet voor niets verschijnen er steeds weer nieuwe matten met nieuwe toplagen. Er is maar één goede ligmat en dat is de grasmat', zegt Baltussen beslist. Samen

met zijn vrouw Petra (47) runt Willy (49) een melkveebedrijf in Landhorst. In 2010 bouwden ze een nieuwe ligboxenstal voor 120 koeien en ruimte voor twee melkrobots. Tot 2015 melkt Baltussen nog in zijn oude melkstal, waar negentig koeien een jaarproductie van 900.000 kilo melk realiseren. Eind februari was Baltussen gastbedrijf voor de themamiddag 'Lang leve de koe'. De dag was de afsluiting van het netwerk

'Hoe gaan gezondheid melkkoe en hoge N-efficiëntie samen?'. Willy Baltussen was een van de deelnemers in dit netwerk. DLV organiseerde de bijeenkomst om inzicht te geven in maatregelen die de levensduur van koeien verlengen (zie kader). Het bedrijf van Baltussen, dat al vier koeien naar de honderd ton melk en twee naar de tien ton vet en eiwit loodste, diende als voorbeeld: in vijf jaar tijd steeg de levensproductie bij afvoer met meer dan tienduizend kilo melk naar 38.800 kilo melk.

Extra omzet en aanwas

De sleutel tot deze productiestijging ligt volgens Baltussen op meerdere terreinen. 'Ik doe er niets apart voor, ik probeer alles zo goed mogelijk te doen. Wel vind ik een gezonde veestapel erg belangrijk. In het verleden heb ik goede, nog niet versleten koeien moeten afvoeren vanwege een hoog celgetal. Dat is nu achter de rug.' Gezonde koeien produceren volgens hem veel efficiënter. 'Een ziekte als bvd kost handenvol geld. Veel boeren weten dat wel, maar ondernemen geen actie voor een hogere gezondheidsstatus.' Baltussen heeft de hoogst mogelijke gezondheidsstatus en legt daarmee een goede basis voor oude koeien. Want juist die oude koeien zetten de meeste zoden aan de dijk als het gaat om levensproductie. 'Een oudere koe produceert nog altijd meer dan een vaars omdat oudere koeien meer energie in productie steken. De oudere koeien produceren hier meer dan elfduizend kilo melk per jaar, de

vaarzen minder dan negenduizend.' Het aandeel vaarzen in de totale veestapel ligt op twintig procent. 'Afgelopen drie jaar heb ik elk jaar dertig procent van mijn vaarzen verkocht voor gemiddeld 1400 euro per dier, dat is mooi geld.' Baltussen haalt zo een omzet en aanwas van meer dan vier cent per kilo melk en spreekt tegen dat minder jongvee aanhouden goedkoper zou zijn. 'Ik kan de mest voordelig kwijt en als ik een zo laag mogelijk aandeel jongvee zou houden, dan moeten de oudere koeien koste wat kost ouder worden.' Baltussen wil geen verpleeghuis voor koeien, maar heeft wel een bovengemiddeld geduld met zijn middenklassers.

'Als een koe iets mankeert, dan gun ik haar een kans op herstel. We moeten af van het imago van wegwerpkoeien, dat zijn we aan de maatschappij verplicht. Ik ben zuinig op onze koeien, ook omdat ik langer plezier wil hebben van een koe.'

Dierenartsrekening

Het geduld met oude koeien betekent geen buitenproportionele dierenartsrekening. Het tweejarig gemiddelde van 2009 en 2010 staat bij Baltussen op één cent per kilo melk aan diergezondheidskosten. 'Ik heb moeite om een koe weg te doen om een tijdelijk probleem. Als een koe na een nieuwe afkalving weer vijftig kilo melk geeft, kun je haar ook

best een keer vaker insemineren en een paar maanden uit laten lopen.' De sterke verhoging van de levensproductie relateert Baltussen ook aan de veeverbetering. Sinds 2006 kent het SAP tien procent meer gewicht toe aan levensduur en gezondheid. Op dit moment telt productie mee voor twintig procent, exterieur voor vijftig procent en levensduur en gezondheid voor dertig procent. Binnen het blok exterieur is beenwerk tien procent zwaarder ingewogen. 'Beenwerk en secundaire kenmerken zijn de belangrijkste afvoeredenen', verklaart Baltussen. Op dit moment insemineert hij veel met Improver, Cricket, Impuls, Navarro en Kodak, terwijl er vooral jong-

Drieduizend euro extra dankzij beter welzijn

In het DLV-project 'Boeren & Agrobiodiversiteit' kijken boeren onder andere naar het effect van een hogere levensduur op het bedrijfsresultaat. 'Een be-

drijf met zeventig melkkoeien verdient al snel 3000 euro meer door de verzorging en het welzijn te verbeteren. Denk daarbij aan schone ligboxen met extra zaagsel of het gebruik van voetbaden', zegt projectbegeleider Ton Derks. Hij vindt het moeilijk om aan te geven wat het beste moment is om een oudere koe af te voeren. Koeien die gebreken gaan vertonen kosten op den duur geld en vooral tijd. [Meer informatie over het project Biodiversiteit staat op www.spade.nl](http://www.spade.nl)

Diepstrooiselboxen stimuleren de levensduur

vee loopt van Fidelity, Bertil en Impuls. Wat huisvesting betreft is de afgelopen jaren een flinke sprong voorwaarts gemaakt. Naast de overgang naar diepstrooiselboxen wijst Baltussen ook op de verbeterde ventilatie. Een klimaatcomputer regelt de positie van het gordijn in de zijgevel en zorgt zo voor een constant klimaat. Verder is het plafond van de ruime stal volledig geïsoleerd. Baltussen is ervan overtuigd dat de investeringen zich terugbetalen. 'Het wordt minder warm in de stal, bij heet weer zorgt dat ervoor dat de voerkwaliteit langer op peil blijft. Ik kan dat 's morgens goed voelen aan het voer. Het voer in de oudere jongveestal komt uit dezelfde vracht als dat van de melkkoeien in de nieuwe stal, maar is aanmerkelijk warmer en daarmee minder smakelijk. Dat scheelt in de voeropname en productie.'

Elke koe wil naar buiten

Hoewel hij veel waarde hecht aan een constant klimaat en rantsoen, is Baltussen toch een fervent voorstander van weidegang. Hij is langzamerhand een uitzondering in het Noord-Brabantse Landhorst. 'Het is een lastige afweging. In de toekomst draait het erom voer zo efficiënt mogelijk om te zetten in melk. Het is de vraag of je de koe dan nog in de wei kunt houden. Op mijn bedrijf is de voerefficiëntie in de winter hoger dan in de zomer. Als het buiten dertig graden is

	zomerperiode	winterperiode
aantal melkkoeien	76	72
dagproductie per koe (kg)	31,2	32,5
dagen in lactatie	202	171
percentage vet	4,28	4,35
percentage eiwit	3,40	3,63
ureum (mg/100 gr melk)	22	20
kg droge stof ruwvoer/100 kg meetmelk	57,6	48,3
percentage ruwvoer in totaal rantsoen	75,2	69,8
kg krachtvoer/100 kg meetmelk	10,5	20,0
kg krachtvoer en bijproducten/100 kg meetmelk	16,1	22,8
krachtvoerkosten/100 kg meetmelk (in euro's)	3,10	5,50
bijproductenkosten/100 kg meetmelk (in euro's)	1,00	0,50
ruwvoerkosten/100 kg meetmelk (in euro's)	6,10	6,20
totale voerkosten/100 kg meetmelk (in euro's)	10,20	12,20
voerefficiëntie (kg meetmelk/kg droge stof)	1,41	1,45

Tabel 1 – Technische resultaten Willy Baltussen (bron: DLV)

gaan de koeien onder de bomen staan, dan kost weidegang zeker productie. Maar het is echt onzin dat een koe liever binnen is dan buiten, zelfs niet in de meest luxe stallen. Elke koe wil graag naar buiten. Weidegang is goed voor de benen, goed voor het gehele bewegingsapparaat van de koe. Daarom blijf ik weiden', legt Baltussen uit.

Niet té scherp voeren

Willy Baltussen heeft de voerefficiëntie op zijn bedrijf kunnen verhogen door een groter aandeel oudere koeien te melken. Het krachtvoerverbruik ligt op een laag niveau voor een intensief bedrijf (ta-

bel 1). Baltussen wil echter niet té scherp voeren. 'Ik merk dat de productieve koe met een laag krachtvoerverbruik niet uit de voeten kan. Koeien raken er dieper van in een negatieve energiebalans, worden moeilijker drachtig, vervetten meer aan het eind van een langere lactatie en starten daardoor ook weer moeilijker op in een nieuwe lactatie.' Minder scherp voeren, een goede huisvesting en weidegang, het zijn investeringen die Baltussen over heeft voor een hoge levensproductie. 'Ik zie een koe graag ouder worden, dat is ook de sport, maar een oudere koe kan voer nu eenmaal efficiënter omzetten in melk.'

Baltussen bouwde in 2010 een nieuwe stal, waarin ruimte is voor 120 melkkoeien